

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 06.03.2026 nr 8-1/1741-1, JDM/25-
1228/-2K

Meie 30.03.2026 nr 2-3/853-2

Eelnõu kooskõlastamine

Austatud Liisa-Ly Pakosta

Kooskõlastame Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ muutmise eelnõu järgmiste ettepanekutega:

- 1) määruse § 46 lõike 3 punkti 7 muutmisest tulenevalt on vajalik muuta ka määruse § 1 lõikes 7 esitatud viidet § 46 lõike 3 punktile 7;
- 2) määruse § 46 lõike 3 muudatuse sissejuhatavas osas märgitakse, et „seletuskirja käsitletavas osas analüüsitakse kogu avalduvat mõju“ – palume seletuskirjas selgitada, mida peetakse „kogu avalduva mõju“ all silmas;
- 3) määruse § 46 lõike 3 punkti 3 muudatuses on sotsiaalse mõju all eraldi välja toodud mõju iibele. Sõna „iive“ on demograafiline mõiste ja tähendab sõnaveebi kohaselt teatud piirkonna rahvaarvu muutumist kindla ajavahemiku jooksul. Seega ei tähenda iive ainult sündimust, vaid sisaldab ka teisi demograafilisi tegureid (nt suremus, rahvastiku vanuseline struktuur) ning hindamine nõuaks erinevate demograafiliste näitajatega arvestamist, mis pole ka vastavalt seletuskirjale täienduse eesmärk ja vajadus. Sündimus on parem termin kirjeldamiseks eelnõu sisu ja võrdlevas analüüsis välja toodud vajadust;
- 4) määruse § 46 lõike 3 punkt 7 tuleb sõnastada kujul „sooline võrdsus ja võrdsed võimalused“. Soolise võrdsuse selgesõnaline nimetamine on vajalik, et tagada HÕNTE kooskõla SoVS § 9 nõuetega. Seletuskirja tuleks lisada ka viide võrdse kohtlemise seadusele, et mõjude hindajatel oleks selgem arusaam, mida mõiste „võrdsed võimalused“ hõlmab, milliste tunnuste alusel neid analüüsida tuleb ning et võrdsete võimaluste tagamine hõlmab muu hulgas ka ligipääsetavust nii füüsilises kui ka digikeskkonnas. Samuti tuleks seletuskirjas esitada otsene viide SoVS § 9-le, mis toob esile seadusest tulenevad nõuded soolise võrdsuse tagamiseks. Oluline on rõhutada, et võrdsed võimalused hõlmavad ka ligipääsetavust nii füüsilises ruumis kui ka digimaailmas.

Senisega võrreldes on täiesti uue valdkonnana kavas lisada loetelusse mõju digiühiskonnale. Muudatuse eesmärk on tagada, et õigusliku algatuse puhul oleks teadvustatud, kas ja kuidas mõjutab see Eesti digiühiskonna arengut. Antud punkt võiks katta ka digitaalse ligipääsetavuse aspekti, et kõik kasutajad saaksid võrdselt osa digiteenustest ja -lahendustest;

5) juhime tähelepanu, et eelnõus puudub § 46 lõige 6, mis seletuskirja kohaselt puudutab mõjude hindamise proportsionaalsuse kriteeriumit;

6) palume täiendada eelnõu rakendussätetega, et tagada muudatuste sujuvam kohaldamine menetluses olevate eelnõude osas;

7) seletuskirjas täpsustatakse mõju hindamise nõudeid, kaotades mõju olulisuse hindamise kohustuse. Juhime tähelepanu, et olulise mõju hindamise kohustus nähakse ette eelnõu § 1 punktiga 24, millega muudetakse määruse § 46 lg 7 sõnastust;

8) palume selgitada muudatuste rakendamiseks vajalikke kulusi (nt mõned ministeeriumid ei teosta seletuskirjadele alati keeleekspertiisi, kaasnevad kulutused seoses mõju hindamise muudatustega jne);

9) tõime oma tagasisides HÕNTE VTK-le välja, et oluline on, et järelhindamise vajalikkuse hindamisel võetaks arvesse ka mõjusid inimeste põhiõigustele, sh haavatavatele sihtrühmadele. Kooskõlastustabelis on vastatud, et meie mõttega on arvestatud. Samas pole tuvastatav, et meie ettepanekut oleks sisuliselt arvestatud ja väljendatud seletuskirjas. Määruse eelnõu seletuskirjas märgitakse, et VTK tuleb koostada juhul, kui eelnõukohane seadus on olulise mõjuga. Soovitame seletuskirjas rõhutada, et hinnates mõju suurust, tuleb arvestada, et mõni mõju, mis võib olla sihtrühma mõttes väike absoluutterminites, võib olla eriti oluline mõnele ühiskonnagrupile (nt eakad, üksikvanemad vms);

10) normitehnilised ja keelelised ettepanekud esitasime Teile mitteametlikult 5. märtsi 2026. a e-kirjaga. Täname, et osaliselt olete neid arvestatud, kuid palume need ettepanekud uuesti üle vaadata, et ka mittearvestatud vajalikud täpsustused kajastuksid eelnõus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Pirjo Turk
+372 5887 2142 pirjo.turk@mkm.ee

Tiit Rebane
+372 639 7648 tiit.rebane@mkm.ee